SCR సర్వోన్నత న్యాయస్థానినివేదికలు 106

వింధ్య ప్రదేశ్ రాష్ట్రం
(ఇప్పుడు మధ్యప్రదేశ్)
వర్సెస్
మోరధ్వాజ్ సింగ్ మరియు ఇతరులు
(B.P. సిన్హా, C.J., జాఫర్ ఇమామ్, A.K. సర్కార్, K.N. వాంచూ మరియు J.C. షా, న్యాయమూర్తులు)

1960
ఫిబ్రవరి 24

జాగీర్‌లు, రద్దు యొక్క – చట్టం యొక్క రాజ్యాంగ చెల్లుబాటు – వింధ్య ప్రదేశ్ జాగీర్ల రద్దు మరియు భూ సంస్కరణల చట్టం, 1952 (XI ఆఫ్ 1952), సెక్షన్లు 22(1), 37, షెడ్యూల్ క్లాజ్ (4)(ఇ) – సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ (చట్టం) V ఆఫ్ 1908), సెక్షన్ 9 – భారత రాజ్యాంగం, ఆర్టికల్ 31-A.

ఈ అప్పీళ్లు వింధ్యప్రదేశ్ జాగీర్ల రద్దు మరియు భూ సంస్కరణల చట్టం, 1952 (1952 XI) యొక్క రాజ్యాంగ చెల్లుబాటుపై ప్రశ్నను లేవనెత్తాయి.రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం, రాజ్యాంగం ద్వారా హామీ ఇవ్వబడిన ప్రాథమిక హక్కుల సాధనపై చట్టంలోని వివిధ నిబంధనలు అసమంజసమైన ఆంక్షలు విధించాయనే కారణంతో జ్యుడీషియల్ కమీషనర్ ముందు దరఖాస్తులు వచ్చాయి. చట్టంలోని షెడ్యూల్‌లోని సెక్షన్ 22(1), సెక్షన్ 37 మరియు క్లాజ్ (4)(ఇ) మినహా చట్టం రాజ్యాంగబద్ధంగా చెల్లుబాటు అవుతుందని జ్యుడీషియల్ కమీషనర్ అభిప్రాయపడ్డారు.మూడు నిబంధనలను రాజ్యాంగ విరుద్ధమని ప్రకటించిన ఆర్డర్‌లోని భాగానికి వ్యతిరేకంగా రాష్ట్రం అప్పీల్ చేసింది మరియు మిగిలిన చట్టం రాజ్యాంగబద్ధంగా ప్రకటించే ఉత్తర్వుపై పిటిషనర్లలో ఒకరు అప్పీల్ చేశారు.

రాష్ట్రం యొక్క అప్పీలును తప్పనిసరిగా అనుమతించాలని మరియు పిటిషనర్ యొక్క అప్పీలును కొట్టివేయాలని పేర్కొంది.

జాగీర్‌దార్లు తమ జాగీర్‌లను రద్దు చేసిన తర్వాత కూడా కొన్ని భూములను ఆధీనంలో ఉంచుకోవడానికి అనుమతించే చట్టంలోని సెక్షన్ 7(ఎ)ని అమలు చేయడానికి పథకాన్ని నిర్దేశిస్తున్న చట్టంలోని సెక్షన్ 22 సరైనది కాదు. (colourablelegislation) సమాన చట్టం యొక్క భాగం మరియు,కాబట్టి, శాసనసభపై (***ultra vires)***తీవ్ర ప్రభావం చూపుతుంది. ఆ సెక్షన్ ఒకవైపు జాగీర్దార్లు మరియు ఇతర భూ నిర్వాసితులు , సెక్షన్ 28(1) ఎవరికి వర్తిస్తుందో , మరోవైపు వారు విభిన్నమైన మరియు విభిన్న తరగతులకు చెందినవారు కాబట్టి వివక్ష చూపడం సాధ్యం కాదు. వారు ఒకే తరగతికి చెందిన వారని మరియు సెక్షన్ 22 వివక్షతతో కూడుకున్నదని భావించినప్పటికీ , ఆ సెక్షన్ రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 31A ద్వారా రక్షించబడుతుంది.

(colourable Legislation) సమానచట్టానికి సంబంధించిన ప్రశ్న నిజంగా శాసన సామర్థ్యానికి సంబంధించినది మరియు రాజ్యాంగంలోని ఏడవ షెడ్యూల్‌లోని ఎంట్రీ 18 , లిస్ట్ II కింద నిరభ్యంతరమైన నిబంధనలను రూపొందించడానికి వింధ్య ప్రదేశ్ శాసనసభ సంపూర్ణ సమర్థత కలిగి ఉందనడంలో సందేహం లేదు.

కె.సి. గజపతి నారాయణ్ దేవ్ V. ఒరిస్సా రాష్ట్రం. [1954] S.C.R. 1 మరియు ***రఘుబీర్ సింగ్ V. అజ్మీర్ రాష్ట్రం*** (ఇప్పుడు రాజస్థాన్). [1959] సరఫరా. (1) S.C.R. 478, ఆధారపడింది.

చట్టంలోని సెక్షన్ 37 సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ సెక్షన్ 9కి విరుద్ధం అనే వాదనలో ఎలాంటి వాస్తవం లేదు.మరియు తత్ఫలితంగా రాష్ట్ర శాసనసభపై తీవ్ర ప్రభావం చూపుతుంది. చట్టంలోని సెక్షన్ 37 వంటి నిబంధనను రూపొందించడానికి వింధ్య ప్రదేశ్ శాసనసభకు నిస్సందేహంగా ఎంట్రీ 3 , ఏడవ షెడ్యూల్‌లోని జాబితా II కింద అధికారం ఉంది మరియు ,ఒకసారి అలా చేస్తే , కోడ్ సెక్షన్ 9లోని చివరి భాగం వర్తిస్తుందిమరియు చట్టంలోని సెక్షన్ 37తో చదివిన కోడ్‌లోని సెక్షన్ 9 ద్వారా సివిల్ కోర్టుల అధికార పరిధి నిషేధించబడుతుంది.

షెడ్యూల్‌లోని క్లాజ్ (4)(ఇ) జాగీర్దార్‌కు పరిహారం లేకుండా యాజమాన్య వడ్డీని తొలగిస్తుందని చెప్పడం కూడా సరైనది కాదు.అతని వద్ద మిగిలి ఉన్న భూమికి అతను అద్దె చెల్లించవలసి ఉన్నప్పటికీ, అతను ఇకపై ఎలాంటి రెవెన్యూ లేదా అలాంటి భూమి చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదు మరియు పరిహారం అంచనా వేయడంలో ఆదాయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు.

మొత్తం చట్టం, కాబట్టి, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 31A రక్షణ పరిధిలోకి వస్తుంది మరియు ఈ కోర్టు నిర్ణయాల దృష్ట్యా, దాని రాజ్యాంగ చెల్లుబాటు ప్రశ్నార్థకం కాదు.**కేస్-లా సూచించబడింది.**

సివిల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్స్ నం. 40 110 ఆఫ్ 1955.

నవంబర్ 12 , 1953 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి అప్పీలు , మాజీ జ్యుడీషియల్ కమీషనర్ కోర్ట్, వింధ్య ప్రదేశ్ రేవా , ఇతర. అప్లికేషన్లు (రిట్) 1953 యొక్క 51 నుండి 119 మరియు 121 వరకు.

కె.సి. డాఫ్టరీ , సొలిసిటర్-జనరల్ ఆఫ్ ఇండియా , M. అధికారి, మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి అడ్వకేట్-జనరల్ మరియు I.N. ష్రాఫ్, అప్పీలుదారు కోసం (55లో C.As.Nos.40 నుండి 109 వరకు) మరియు ప్రతివాది (C.A.No.110/55లో).

కె.బి. అస్థానా , S.N. ఆండ్లీ, J.B. దాదాచాంజీ, రామేశ్వర్ నాథ్ మరియు P.L. వోహ్రా, ప్రతివాది కోసం (C.As. నం. 40 , 51, 52, 54, 65 మరియు 100/55) మరియు అప్పీలుదారు (C.A. నం.110/55లో).

1960. ఫిబ్రవరి, 24. కోర్టు తీర్పు వెలువడింది

వాన్చూ, J. – వింధ్యప్రదేశ్ జ్యుడీషియల్ కమీషనర్ మంజూరు చేసిన సర్టిఫికేట్‌లపై ఈ డెబ్బై-ఒక్క అప్పీళ్లు, వింధ్యప్రదేశ్ జాగీర్ల నిర్మూలన మరియు భూ సంస్కరణల చట్టం యొక్క రాజ్యాంగబద్ధతను సవాలు చేస్తూ ఆ కోర్టు ముందు రాజ్యాంగ క్షేత్రంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం డెబ్బై పిటిషన్లలో ఉద్భవించాయి. No.XI1952, (ఇకపై చట్టం అంటారు). జ్యుడీషియల్ కమీషనర్ సాధారణ తీర్పు

ద్వారా వాటిని తొలగించారు.మేము మీ అప్పీళ్లను కూడా సాధారణ తీర్పు ద్వారా పరిష్కరిస్తాము. డెబ్బై (నం. 40 నుండి 110),ఈ అప్పీళ్లలో, స్టాట్ ఆఫ్ వింధ్య ప్రదేశ్ (ప్రస్తుతం మధ్యప్రదేశ్)కి చెందినవి కాగా ఒకటి (నం.110) జాగీర్దార్ అయిన బ్రిజిందర్ సింగ్.

రాజ్యాంగంలోని పార్ట్ III ప్రకారం పిటిషనర్లకు హామీ ఇవ్వబడిన ప్రాథమిక హక్కులను వినియోగించుకోవడంలో వివిధ నిబంధనలు అసమంజసమైన ఆంక్షలు విధించినందున ఈ చట్టం రాజ్యాంగ విరుద్ధమని జ్యుడీషియల్ కమిషనర్ కోర్టులో పిటిషనర్ల కేసు. చట్టంలోని షెడ్యూల్‌లోని సెక్షన్ 22(1), సెక్షన్ 37 మరియు క్లాజ్ (4)(ఇ) అనే మూడు నిబంధనలు మినహా , చట్టం రాజ్యాంగబద్ధమైనదని న్యాయశాఖ కమిషనర్ అభిప్రాయపడ్డారు. ఈ మూడు నిబంధనలను రాజ్యాంగ విరుద్ధమని ప్రకటించే ఉత్తర్వులోని ఈ భాగానికి సంబంధించి రాష్ట్రం ద్వారా డెబ్బై అప్పీళ్లు ఉన్నాయి. బ్రిజిందర్ సింగ్ యొక్క అప్పీల్ మిగిలిన చట్టం రాజ్యాంగబద్ధంగా జరిగిన క్రమంలో ఆ భాగానికి వ్యతిరేకంగా ఉంది.

మేము మొదట బ్రిజిందర్ సింగ్ విజ్ఞప్తిని పరిష్కరిస్తాము.బ్రిజిందర్ సింగ్ తరపు నేర్చుకున్న న్యాయవాది – రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 31 A మరియు ఈ కోర్టు నిర్ణయాల దృష్ట్యా చట్టం మొత్తం రాజ్యాంగబద్ధతను సవాలు చేయలేకపోయారు. *బీహార్ రాష్ట్రం V. మహారాజాధిరాజా సర్ కామేశ్వర్ సింగ్ (1), విశ్వేశ్వర్ రావు V మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రం (2),రాజా సూర్య పాల్ సింగ్ V. U.P రాష్ట్రం (3), కె.సి. గజపతి నారాయణ్ దేవ్ V. ఒరిస్సా రాష్ట్రం (4) ,ఠాకూర్ అమర్ సింగ్జీ V. రాజస్థాన్ రాష్ట్రం (5),రాజా భైరబేంద్ర నారాయణ్ భూప్ V. అస్సాం రాష్ట్రం (6),శ్రీ రామ్ రామ్ నారాయణ్ వి. ది స్టేట్ ఆఫ్ బాంబే (7),రఘుబీర్ సింగ్ V. అజ్మీర్ రాష్ట్రం (ప్రస్తుతం రాజస్థాన్ (8) మరియుఆత్మా రం V. పంజాబ్*

రాష్ట్రం (9), బీహార్, మధ్యప్రదేశ్, ఉత్తరప్రదేశ్ ఒరిస్సా, రాజస్థాన్, అస్సాం, బొంబాయి, అజ్మీర్ మరియు పంజాబ్ రాష్ట్రాలలో ఇదే విధమైన చట్టానికి సంబంధించినది.కాబట్టి చట్టంలోని నిబంధనలను వివరంగా పరిశీలించాల్సిన అవసరం లేదు.పరిస్థితులలో , అప్పీల్ నం.110 కొట్టివేయబడింది ;కానీ అది ఒత్తిడి చేయబడనందున, ఈ అప్పీల్ కోసం పార్టీలు వారి స్వంత ఖర్చులను భరించడం సరైనదని మేము భావిస్తున్నాము.

ఇప్పుడు మనం రాష్ట్ర విజ్ఞప్తుల వైపుకు వెళ్తాము. జాగీర్ భూములను పునఃప్రారంభించడమే చట్టం లక్ష్యం. సెక్షన్ 5 నోటిఫికేషన్ ద్వారా జాగీర్-భూమి యొక్క ఏదైనా తరగతిని పునఃప్రారంభించడానికి తేదీని నిర్ణయించడానికి అందిస్తుంది మరియు వివిధ తరగతుల జాగీర్-భూములకు వేర్వేరు తేదీలను నిర్ణయించే అధికారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఇవ్వబడింది.అటువంటి పునఃప్రారంభం యొక్క పరిణామాలను 6 చూడండి.సెక్షన్ 7 , అయితే సెక్షన్ 6లో ఏదైనా ఉన్నప్పటికీ , కొన్ని భూములు జాగీర్దార్ల ఆధీనంలో ఉంటాయని మరియు క్లాజ్ (ఎ) మెటీరియల్‌ని ఇక్కడ ఉటంకించవచ్చని నిర్దేశిస్తుంది -

"చాప్టర్ IVలో పేర్కొన్న షరతులు మరియు పరిమితులకు లోబడి జాగీర్దార్ (**Sir and Khudkasht**) తన సర్ మరియు ఖుద్కష్త్‌ల ఆధీనంలో కొనసాగాలి."చట్టంలోని అధ్యాయం IIIలో కనిపించే సెక్షన్ 10 మరియు తదుపరి సెక్షన్‌లు పరిహారం కోసం అందిస్తాయి మరియు పరిహారం గణించబడే విధానాన్ని షెడ్యూల్ అందిస్తుంది.ఆ తర్వాత అధ్యాయం IV వస్తుంది, ఇది (**Sir and Khudkasht**) సర్ మరియు ఖుద్కాష్ట్ భూములకు సంబంధించినది.సెక్షన్ 20 వ్యక్తిగత సాగు కోసం భూమి కేటాయింపు కోసం జాగీర్దార్ ద్వారా దరఖాస్తును అందిస్తుంది. సెక్షన్ 21 నిర్ణీత పద్ధతిలో

అటువంటి దరఖాస్తుపై తహశీల్దార్ విచారణను అందిస్తుంది,మరియు చాప్టర్‌లోని మిగిలిన నిబంధనలకు సంబంధించి జాగీర్దార్‌కు భూమి కేటాయింపు మరియు దాని పట్టా జారీ.అప్పుడు సెక్షన్ 22 వస్తుంది, అది పూర్తిగా కోట్ చేయబడవచ్చు –

"(1) ఒక జాగీర్దార్‌కు అతను వ్యక్తిగతంగా సాగు చేస్తున్న సర్ మరియు ఖుద్‌కష్ట్ భూములన్నీ తిరిగి ప్రారంభించిన తేదీకి ముందు మూడు సంవత్సరాల పాటు నిరంతరాయంగా కేటాయించబడతాయి.

"(2) ఈ చట్టం ప్రకారం జాగీర్–భూములు పునఃప్రారంభించబడిన జాగీర్దార్ –

(ఎ) సబ్–సెక్షన్ (1) కింద ఎవరికి (**Sir or Khudkasht**) **సర్ లేదా ఖుద్కాష్ట్** భూమిని కేటాయించలేదు

లేదా

(బి) కనీస విస్తీర్ణం కంటే తక్కువ భూమిని ఎవరికి కేటాయించారు,

అతను దీని తరపున దరఖాస్తు చేసుకుంటే , పునఃప్రారంభ తేదీలో లేదా అలాంటి భూమి లేని చోట అతని వ్యక్తిగత సాగులో ఏదైనా ఇతర (**Sir or Khudkasht**)సర్ లేదా ఖుద్కాష్ట్ భూమిని కేటాయించవచ్చులేదా అటువంటి భూమి యొక్క తగినంత విస్తీర్ణం జాగీర్–భూమిలో ఏదైనా ఆక్రమించబడని సాగు చేయదగిన వ్యర్థ భూమి అటువంటి భూమి లభ్యతకు లోబడి ఉంటుంది , తద్వారా –

(i) క్లాజ్ (a) కిందకు వచ్చే సందర్భంలో , ఈ సబ్ సెక్షన్ కింద అతనికి కేటాయించిన మొత్తం వైశాల్యం కనిష్ట ప్రాంతానికి సమానం, మరియు

(ii) క్లాజ్ (బి) కిందకు వచ్చే సందర్భంలో , సబ్–సెక్షన్ (1) కింద కేటాయించిన ప్రాంతంతో పాటు ఈ సబ్–సెక్షన్ కింద అతనికి కేటాయించిన ప్రాంతం కనిష్ట ప్రాంతానికి సమానం.

వివరణ – ఈ ఉప–విభాగంలో , 'కనీస' అనే వ్యక్తీకరణ అంటే జాగీర్–లాడ్‌లో తిరిగి ప్రారంభించిన తేదీలో సాగు చేయబడిన మొత్తం భూమిలో పది శాతం లేదా 30 ఎకరాలు ఏది ఎక్కువ అయితే అది:

ఏ సందర్భంలోనైనా కనీస విస్తీర్ణం 250 ఎకరాలకు మించకూడదు.

అధ్యాయం Vజాగీర్–భూమిలో కౌలుదారులు , గ్రోవ్ హోల్డర్లు మరియు ఆక్రమణదారుల హక్కులతో వ్యవహరిస్తుంది మరియు వారికి కొన్ని ప్రయోజనాలను అందిస్తుంది.అధ్యాయం VI చట్టం యొక్క ప్రయోజనాలను అమలు చేయడానికి యంత్రాలు మరియు ప్రక్రియ కోసం అందిస్తుంది.సెక్షన్ (42) చట్టం యొక్క ప్రయోజనాలను అమలు చేయడానికి నియమాలను రూపొందించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అధికారం ఇస్తుంది.

సెక్షన్ 22(1) ఒక చట్టం యొక్కవిభజన (**is a colourable piece of legislation**) అని **Learned** జ్యుడీషియల్ కమీషనర్ అభిప్రాయపడ్డారు.సెక్షన్ 22 యొక్క పథకం సెక్షన్ 7(ఎ)ని అమలు చేయడం ద్వారా కొన్ని భూములు జాగీర్దార్ ఆధీనంలో ఉండటానికి అనుమతించబడ్డాయి. సెక్షన్ 22(1) ప్రకారం, పునఃప్రారంభ తేదీకి ముందు వెంటనే మూడు సంవత్సరాల పాటు జాగీర్దార్ వ్యక్తిగతంగా

సాగుచేసుకుంటున్న సర్ మరియు ఖుద్కాష్ట్ (**Sir and Khudkasht**) భూములన్నీ అతనికి తహశీల్దార్ ద్వారా కేటాయించబడతాయి.సబ్–సెక్షన్ (2) సబ్–సెక్షన్ (1) కింద జాగీర్దార్‌కు కేటాయించబడే భూమి లేని సందర్భాలలో లేదాసబ్–సెక్షన్ (1) కింద అతనికి కేటాయించబడే భూమి , సెక్షన్‌లో నిర్వచించిన విధంగా కనీస ప్రాంతం కంటే తక్కువగా ఉంటుంది.అటువంటి సందర్భంలో జాగీర్దార్‌కు తన వ్యక్తిగత సాగులో ఏదైనా ఇతర సర్ లేదా ఖుద్‌కష్ట్ భూమిని పునఃప్రారంభించిన తేదీలో కనీస విస్తీర్ణం వరకు కేటాయించవచ్చు.అయితే , అటువంటి కేటాయింపు తర్వాత కూడా కనీస స్థాయికి చేరుకోని చోట , జాగీర్‌దార్‌కు సబ్–సెక్షన్ (2) కింద జాగీర్‌లోని ఏదైనా ఆక్రమించబడని సాగు చేయదగిన వ్యర్థ భూమిని ఆ ప్రాంతం వరకు అటువంటి భూమి లభ్యతకు లోబడి కేటాయించవచ్చు.కనిష్ట విస్తీర్ణం అంటే , జాగీర్‌లో పునఃప్రారంభ తేదీ నాటికి మొత్తం సాగు విస్తీర్ణంలో పది శాతం లేదా 30 ఎకరాలు ఏది ఎక్కువ అయితే కనిష్ట విస్తీర్ణం 250 ఎకరాలకు మించకూడదు అనే నిబంధనకు లోబడి ఉంటుంది.మరో మాటలో చెప్పాలంటే , సెక్షన్ 22(1) ప్రకారం , జాగీర్దార్ మొదటి సందర్భంలో అతను తిరిగి ప్రారంభించే తేదీకి ముందు మూడు సంవత్సరాల పాటు నిరంతరంగా సాగు చేస్తున్న అతని సర్ మరియు ఖుద్‌కష్ట్ (**Sir and Khudkasht**) భూమి మొత్తాన్ని పొందుతాడు. అయితే , అటువంటి భూమి లేకుంటే లేదా జాగీర్దార్‌కు కేటాయించిన ఈ రకమైన భూమి కనీస విస్తీర్ణం కంటే తక్కువగా ఉంటే, అతను తన ఆధీనంలో ఉన్న సర్ లేదా ఖుద్‌కష్ట్ (**Sir or Khudkasht**) భూమి నుండి మూడు సంవత్సరాల కంటే తక్కువ సమయం కేటాయించడానికి అర్హులు. కనీస ప్రాంతం వరకు.చివరిగా మూడేళ్లలోపు జాగీర్దార్ ఆధీనంలో ఉన్న అటువంటి భూమిని కేటాయించడం ద్వారా కూడా కనీస విస్తీర్ణం చేయకపోతే, కనీస విస్తీర్ణంలో అటువంటి భూమి లభ్యతను బట్టి ఆక్రమణలో లేని సాగుయోగ్యమైన వ్యర్థ భూమిని కేటాయించడానికి అతను అర్హులు ; కానీ సబ్–సెక్షన్ (2) యొక్క నిబంధనలు కనీసం 250 ఎకరాలకు లోబడి ఉంటాయి. ఈ నిబంధనలను క్లోరబుల్ లెజిస్లేషన్‌గా ఎలా పిలుస్తారో మేము అర్థం

చేసుకోలేకపోయాము.మూడు సంవత్సరాల నిరంతర సాగు కాలంగా సెక్షన్ 22(1) ప్రకారం కేటాయింపు షరతు విధించబడిందని Learned జ్యుడీషియల్ కమీషనర్ అభిప్రాయపడ్డారు. జాగీర్దార్లు మరియు ఇతర భూ నిర్వాసితుల మధ్య వివక్ష ఉంది , వీరి విషయంలో సెక్షన్ 28(1) ప్రకారం రెవెన్యూ రికార్డులో నమోదు చేయబడిన ప్రతి వ్యక్తి జాగీర్–భూమిని పునఃప్రారంభించే తేదీలో ఆక్రమణదారుగా నమోదు చేస్తారు, గ్రామం రేటు ప్రకారం అంచనా వేయబడే అటువంటి భూమికి సంబంధించి పట్టాదార్ కౌలుదారుగా పరిగణించబడుతుంది. ఆర్టికల్ 14 ప్రకారం వివక్ష కారణంగా అటువంటి చట్టాన్ని కొట్టివేయరాదని పేర్కొన్న ఆర్టికల్ 31– Aలోని నిబంధనల గురించి నేర్చుకున్న జ్యుడీషియల్ కమీషనర్ స్పృహ కోల్పోలేదు.

అయితే, ఇది అదనపు షరతు అని , తద్వారా జాగీర్దార్‌కు సాధ్యమైనంత ఎక్కువ సర్ మరియు ఖుద్‌కష్ట్ **(Sir and Khudkash)** భూమిని కనీస పరిమితికి లోబడి కోల్పోవచ్చని మరియు శాసనసభ ఇష్టపడని జాగీర్దార్‌లకు అసౌకర్యం కలిగించడానికి ఇది జరిగిందని అతను భావించాడు. అందువల్ల అటువంటి చట్టం పూర్తిగా శాసనసభ అధికారానికి అతీతమైనదని మరియు చట్టం యొక్కవిభజన **(a colourable piece of legislation)** వలె చెల్లదని అతను భావించాడు.

మొదటి స్థానంలో ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ఎలాంటి వివక్ష ఎలా తలెత్తుతుందో మనం చూడలేము,ఎందుకంటే జాగీర్దార్లు ఒక వర్గానికి చెందినవారు కాగా , జాగీర్దార్లు కాకుండా ఇతర భూములను కలిగి ఉన్నవారు మరొక తరగతికి చెందినవారు.రెండవది , జాగీర్దార్లు మరియు ఇతర భూ నిర్వాసితులు ఒకే తరగతిలో ఉన్నారని మరియుసెక్షన్ 28(1)తో పోలిస్తే సెక్షన్ 22(1) కింద వివక్ష ఉంది, ఆర్టికల్ 31– Aలోని నిర్దిష్ట రాజ్యాంగ నిబంధన దృష్ట్యా సెక్షన్ 23(1)ని కొట్టివేయడానికి

అటువంటి వివక్ష కారణం కాదు. ఈ ఇబ్బంది కారణంగానే వివక్షత కారణంగానే Learned న్యాయశాఖ కమిషనర్ సెక్షన్ 22(1)ని కొట్టివేయలేదు. ఇది చట్టం యొక్కవిభజన (**colourable piece of legislation**)భాగం ఏమిటి అని పేర్కొంది ఈ కోర్టు ద్వారా ***K.C. గజపతి నారాయణ్ డియో V. ది స్టేట్ ఆఫ్ ఒరిస్సా***(1). అక్కడ సూచించబడింది:-

"చట్టం యొక్కవిభజన చట్టమా అనే ప్రశ్న మరియు అలాంటి శూన్యత చట్టాన్ని ఆమోదించడంలో శాసనసభ యొక్క ఉద్దేశ్యం లేదా చిత్తశుద్ధిపై ఆధారపడి ఉండదు.కానీ నిర్దిష్ట చట్టాన్ని ఆమోదించడానికి శాసనసభ యొక్క సామర్థ్యం మీద,మరియు అటువంటి సందర్భాలలో న్యాయస్థానాలు నిర్ణయించవలసింది ఏమిటంటే , శాసనసభ తన అధికారాల పరిమితుల్లో పని చేయాలని భావించినప్పటికీ,ఇది సారాంశం మరియు వాస్తవానికి ఈ శక్తులను ఉల్లంఘించింది , సరైన పరిశీలనలో కనిపించే వాటి ద్వారా అతిక్రమణ కప్పబడి ఉంటుంది , ఇది కేవలం నెపం లేదా వాజ్యము /సాకు. రంగురంగుల శాసనం యొక్క మొత్తం సిద్ధాంతం మీరు నేరుగా చేయలేనిది పరోక్షంగా చేయలేరనే మాగ్జిమ్‌పై ఆధారపడి ఉంటుంది.

ఈ సూత్రాన్ని వర్తింపజేస్తే , ఈ సందర్భంలో వింధ్య ప్రదేశ్ శాసనసభకు ఈ నిబంధనను ఏడవ షెడ్యూల్‌లోని ఎంట్రీ 18, జాబితా II కింద చేయడానికి పూర్తి సామర్థ్యం ఉందని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. ఆ శక్తులను అతిక్రమించడం మరియు ఒక నెపంతో లేదా వాజ్యము /సాకు లో అతిక్రమణను కప్పిపుచ్చడం అనే ప్రశ్న ఇక్కడ లేదు. శాసనసభకు నచ్చని ఒక వర్గానికి అసౌకర్యం కలిగించేందుకే ఈ నిబంధన పెట్టారని జ్యుడీషియల్ కమీషనర్ శాసనసభకు ఉద్దేశ్యాలను ఆపాదించడం సరైనది కాదని మేము

భావిస్తున్నాము. భూ కేటాయింపులకు సంబంధించిన నిబంధనలలో ఆర్టికల్ 31– A కి ఎటువంటి సంబంధము లేదని , చట్టంలోని సెక్షన్లు 7 మరియు 22 ఎస్టేట్‌ల స్వాధీన పథకానికి సంబంధించిన వాదానికి బలం లేదని మేము భావించడం లేదు.మరియు చట్టంలోని సెక్షన్లు 5 మరియు 6లో ఉన్న ప్రధాన నిబంధనలతో పాటుగా ఆ ఆర్టికల్ క్రింద సమానంగా రక్షించబడే యాదృచ్ఛిక నిబంధనలు ;*(రఘుబీర్ సింగ్ V. అజ్మీర్ రాష్ట్రం (ప్రస్తుతం రాజస్థాన్)* (1) చూడండి.మొత్తంగా సెక్షన్ 22లోని నిబంధనలు చట్టంలోని సెక్షన్ 7(ఎ)లో వ్యక్తీకరించబడిన శాసనసభ ఉద్దేశాన్ని అమలు చేయడానికి ఒక పథకాన్ని అందిస్తాయి మరియు మా అభిప్రాయం ప్రకారం సంపూర్ణ రాజ్యాంగబద్ధంగా ఉన్నాయి.

ఇప్పుడు మనం చట్టంలోని సెక్షన్ 37కి వెళ్తాము. ఆ విభాగం చట్టం యొక్క విధానపరమైన భాగంలో కనిపిస్తుంది మరియు ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:–

"(1) ఏ పౌర న్యాయస్థానం కూడా పరిష్కరించేందుకు , నిర్ణయించడానికి లేదా ఈ చట్టం ద్వారా లేదా కింద పరిష్కరించాల్సిన , నిర్ణయించాల్సిన లేదా ఏదైనా ప్రశ్నతో వ్యవహరించండి , తహశీల్దార్ , డిప్యూటీ కమిషనర్, ల్యాండ్, రిఫార్మ్ కమిషనర్, లేదా బోర్డ్ ఆఫ్ రెవెన్యూ.

(2) ఈ చట్టంలో అందించినవి తప్ప , తహశీల్దార్ యొక్క ఏ ఉత్తర్వు లేదు ,డిప్యూటీ కమీషనర్ , ల్యాండ్ రిఫార్మ్ కమీషనర్, లేదా ఈ చట్టం కింద రెవెన్యూ బోర్డు ఏదైనా కోర్టులో ప్రశ్నించబడుతుంది.

సబ్–సెక్షన్ (1) ఆ విధంగా తహశీల్దార్‌చే నిర్ణయించబడే చట్టం ప్రకారం ఏదైనా విషయాన్ని నిర్ణయించడానికి సివిల్ కోర్టు అధికార పరిధిని తొలగిస్తుంది ,డిప్యూటీ కమిషనర్ , ల్యాండ్ రిఫార్మ్ కమిషనర్ లేదా బోర్డ్ ఆఫ్ రెవెన్యూ.సబ్–సెక్షన్ (2) ఈ అధికారులచే ఆమోదించబడిన ఏ ఉత్తర్వును ఏ కోర్టులోనూ ప్రశ్నించకూడదు.సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్‌లోని సెక్షన్ 9కి విరుద్ధమైన కారణంగా ఈ సెక్షన్ చెల్లదని నేర్చుకున్న జ్యుడీషియల్ కమీషనర్ పేర్కొన్నారు ,అది ఆ సెక్షన్ కింద ఉన్న సివిల్ కోర్టు అధికార పరిధిని తీసివేస్తుంది కాబట్టి.సెక్షన్ 9, సివిల్ కోర్టులు తమ జ్ఞానాన్ని స్పష్టంగా లేదా పరోక్షంగా నిరోధించే దావాలు మినహా సివిల్ స్వభావం యొక్క అన్ని దావాలను విచారించే అధికార పరిధిని కలిగి ఉంటాయి. సెక్షన్ 9 కాబట్టి సివిల్ కోర్టులు ఏదైనా ఇతర చట్టం ద్వారా స్పష్టంగా లేదా పరోక్షంగా నిరోధించబడినవి మినహా సివిల్ స్వభావం యొక్క అన్ని దావాలను ప్రయత్నించడానికి అధికార పరిధిని ఇస్తుంది.సెక్షన్ 37 యొక్క నిబంధన సివిల్ కోర్టులలో ఆందోళన చెందుతున్న చట్టంలో వ్యవహరించిన అంశాలకు ఎక్స్‌ప్రెస్ బార్ (express bar)గా ఉంది.

న్యాయస్థానాల అధికార పరిధికి సంబంధించి చట్టం చేయడానికి వింధ్యప్రదేశ్ వంటి Part C రాష్ట్ర శాసనసభ అధికారాన్ని సెక్షన్ 9 తీసివేస్తుందని నేర్చుకున్న జ్యుడీషియల్ కమీషనర్ భావిస్తున్నట్లు తెలుస్తోంది.శాసన సభకు అధికారం ఎంట్రీ 3 , జాబితా II ద్వారా ఇవ్వబడుతుంది మరియు సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ యొక్క సెక్షన్ 9 ద్వారా ప్రభావితం చేయబడదు.వాస్తవానికి సెక్షన్ 9 ప్రకారం , సమర్థ శాసనసభ సివిల్ కోర్టు అధికార పరిధిని అడ్డుకునే చట్టాన్ని ఆమోదించినట్లయితే ,పౌర స్వభావాన్ని కలిగి ఉన్నప్పటికీ, అటువంటి దావాను పరిగణలోకి తీసుకోవడానికి సివిల్ కోర్టు యొక్క అధికార పరిధి తొలగించబడుతుంది.1951 నాటి Part C స్టేట్స్ చట్టం , నెం.XLIXలోని సెక్షన్ 22లోకి వెళ్లడం అనవసరమని మా అభిప్రాయం. దీనికి సంబంధించి రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 254తో పోల్చడం , సెక్షన్

37 సెక్షన్ 9ని ఏ విధంగానూ ప్రభావితం చేయదు.ఇది అందించేది ఏమిటంటే , సివిల్ కోర్టులకు పౌర స్వభావం గల కొన్ని విషయాలను వినడానికి అధికార పరిధి ఉండదు ;మరియు సెక్షన్ 9 అటువంటి నిబంధన ఏదైనా చట్టం ద్వారా చేయబడితే , సివిల్ కోర్టుల అధికార పరిధి అదృశ్యమవుతుందని స్పష్టంగా గుర్తిస్తుంది.అందువల్ల సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ యొక్క సెక్షన్ 9 మరియు చట్టంలోని సెక్షన్ 37 మధ్య ఎటువంటి అసమ్మతి ప్రశ్న లేదు.ఈ కేసులో శాసనసభకు సెక్షన్ 37 వంటి నిబంధనను రూపొందించే అధికారం ఉంది మరియు ఒకసారి అలా చేసిన తర్వాత , సెక్షన్ 9 యొక్క చివరి భాగం వర్తిస్తుంది మరియు చట్టంలోని సెక్షన్ 37తో చదివిన సెక్షన్ 9 కారణంగా సివిల్ కోర్టుల అధికార పరిధి నిరోధించబడుతుంది. కాబట్టి ఆ సెక్షన్ వింధ్యప్రదేశ్ శాసనసభ అధికారాలకు విఘాతం (**ultra vires**) కలిగిస్తుందన్న జ్యుడీషియల్ కమీషనర్ నిర్ణయం సరైనది కాదు.

చివరగా మనం షెడ్యూల్‌లోని క్లాజ్ (4) (ఇ)కి వస్తాము.పరిహారం కంప్యూటింగ్ పద్ధతిని షెడ్యూల్ అందిస్తుంది.క్లాజ్ (3) క్లాజ్ (4)లో జాగీర్దార్ యొక్క స్థూల ఆదాయం వచ్చే విధానాన్ని నిర్దేశిస్తుంది, నిర్దిష్ట తగ్గింపులు చేసిన తర్వాత నికర ఆదాయం ఎలా వస్తుంది.ఈ తగ్గింపులలో ఒకటి ఈ కారణం యొక్క ఉప–నిబంధన (ఇ)లో ఉంది, ఇది క్రింది విధంగా ఉంది:–

“జాగీర్దార్‌కు ఏదైనా (**Sir or Khudkasht**) సర్ లేదా ఖుద్కాష్ట్ లేదా ఇతర భూమిని ఎక్కడ కేటాయించారు లేదా ఈ చట్టం ప్రకారం ఏదైనా తోట అటువంటి భూమికి అద్దె విలువకు సమానమైన మొత్తం లేదాప్రస్తుత సెటిల్మెంట్ రేట్ల ప్రకారం ప్రాథమిక సంవత్సరానికి గ్రోవ్ (అటువంటి భూమికి

సంబంధించి అతను చెల్లించిన భూమి ఆదాయం తక్కువ మరియు ప్రాథమిక సంవత్సరంలో గ్రోవ్ నిర్దేశించబడిన విధంగా నిర్ధారించబడుతుంది)."

ఈ సబ్ క్లాజ్ నిజానికి క్లాజ్ (3)లోని సబ్ క్లాజ్ (బి) (i)కి విరుద్ధంగా ఉంది.ఈ రెండు క్లాజుల ద్వారా అందించబడిన గణన పద్ధతి ఏమిటంటే , సెక్షన్ 7 (ఎ) కింద జాగీర్దార్ వద్ద ఉన్న భూమిని పరిగణనలోకి తీసుకోకుండానే స్థూల ఆదాయం మొదట వస్తుంది. ఆ తర్వాత నష్టపరిహారం కోసం నికర ఆదాయాన్ని చేరుకోవడానికి జాగీర్దార్ వద్ద మిగిలి ఉన్న **సర్ మరియు ఖుద్కాష్ట్ (Sir and Khudkasht)**భూమికి సంబంధించిన అద్దెను పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు.మరియు దాని విలువ క్లాజ్ (3) (బి) (i) ప్రకారం చెల్లించాల్సిన రాబడిని మినహాయించి నిర్ణయించబడుతుంది. ఇది స్థూల ఆదాయం నుండి తీసివేయబడుతుంది , ఎందుకంటే ఈ భూమి జాగీర్దార్ వద్ద ఉంది. Learned జ్యుడీషియల్ కమీషనర్ ఈ నిబంధన యొక్క అంకగణిత ఫలితం ఏమిటంటే , ఈ భూములకు సంబంధించినంతవరకు భూస్వామి తన యాజమాన్య వడ్డీని కోల్పోయాడు మరియు ప్రభుత్వానికి అద్దె చెల్లించవలసి ఉంటుంది, కానీ అదే సమయంలో పరిహారం అందదు. అయితే, యజమాని తన వద్ద మిగిలి ఉన్న భూమికి భవిష్యత్తులో అద్దె చెల్లించాల్సి రావచ్చని గమనించాలి.అటువంటి భూమికి సంబంధించి అతను ఇంతవరకు చెల్లించవలసిన ఆదాయాన్ని అతను చెల్లించలేదు.పరిస్థితులలో , అతను ఎటువంటి పరిహారం లేకుండా యాజమాన్య వడ్డీని కోల్పోయాడని చెప్పలేము , ఎందుకంటే అతను ఆ ప్రయోజనం కోసం నికర ఆస్తులను చేరుకోవడంలో పరిగణనలోకి తీసుకున్న భూ ఆదాయాన్ని చెల్లించే బాధ్యత నుండి విముక్తి పొందాడు ,మరియు అన్ని ఇతర ప్రయోజనాల కోసం భూమి అతని ఆధీనంలో ఉందని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే అతను ఆశించేది అంతే. కాబట్టి షెడ్యూల్‌లోని క్లాజ్ (4) (ఇ)లో రాజ్యాంగ విరుద్ధం ఏమీ లేదని మేము భావిస్తున్నాము.

అందువల్ల మేము అప్పీల్ నెం.110ని తోసిపుచ్చాము కానీ పార్టీలు వారి స్వంత ఖర్చులను భరించవలసిందిగా ఆదేశిస్తాము.మేము అప్పీళ్ల సంఖ్య. 40 నుండి 109 వరకు అనుమతిస్తాము మరియు షెడ్యూల్‌లోని సెక్షన్ (1) , సెక్షన్ 37 మరియు క్లాజ్ (4) (ఇ) చెల్లుబాటు అయ్యేవి మరియు రాజ్యాంగబద్ధమైనవి.ఈ అప్పీళ్లలో ప్రతివాదులు వాటిని తీవ్రంగా వ్యతిరేకించనందున మేము పార్టీలు వారి స్వంత ఖర్చులను భరించాలని ఆదేశిస్తున్నాము.

అప్పీల్ నెం.110 కొట్టివేయబడింది.

అప్పీలు నెం.40 నుండి 109 వరకు అనుమతించబడతాయి.